

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
สภามหาวิทยาลัยได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับแก่นักศึกษาภาคปกติที่เข้าลงทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ และนักศึกษาภาคบัณฑิตที่เข้าลงทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๒

ในกรณีที่มีความขัดหรือแย้งกันระหว่างข้อบังคับนี้ กับข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใด ให้ใช้ข้อบังคับนี้แก่กรณี

ข้อ ๓. ลักษณะวิชาที่จัดสอนในคณะนิติศาสตร์ที่มีกำหนดปริมาณการศึกษาเป็นหน่วยกิตและทำการสอนลักษณะวิชาหนึ่ง ๆ ในเวลาหนึ่งภาคการศึกษา

“หน่วยกิต” หมายถึง ปริมาณการศึกษาซึ่งคณะนิติศาสตร์จัด ให้แก่นักศึกษาตามปกติ

“หนึ่งหน่วยกิต” หมายความว่า นักศึกษาต้องเรียนในห้องเรียนหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อหนึ่งภาคการศึกษา เว้นแต่ในลักษณะวิชาที่เป็นการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติหรือการค้นคว้าด้วยตนเองให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๔. ค่าธรรมเนียมที่นักศึกษาต้องเสียให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๕. นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้บังคับ

ข้อ ๖. ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจจัดการเบียบเพื่อดำเนินการตามข้อบังคับนี้ได้

**หมวดที่ ๒
วิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกนักศึกษา**

ข้อ ๗. การวัดผลและการนับหน่วยกิตสะสมในกรณีของวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกนักศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๘. นักศึกษาต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในวิชาที่ได้จดทะเบียนเมื่อสิ้นสองภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำกว่า ๑.๕๐ มีฉะนั้นจะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๙. ในกรณีที่นักศึกษาจดทะเบียนศึกษาเฉพาะลักษณะวิชาศึกษาทั่วไปตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ นักศึกษาต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมของวิชาศึกษาทั่วไปไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

ในกรณีที่นักศึกษาจดทะเบียนศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกนอกคณะด้วย นักศึกษาจะต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมของวิชาศึกษาทั่วไปรวมกับวิชาเลือกนอกคณะได้ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

หมวดที่ ๓

วิชาบังคับและวิชาเลือกในคณะ

ข้อ ๑๐. นักศึกษาต้องจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของหลักสูตรและจดทะเบียนลักษณะวิชาในปีต่อไปเป็นปีต่อมา ซึ่งเปิดสอนในภาคนั้น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาจนครบก่อนจึงจะจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาในปีถัดขึ้นไปได้ ยกเว้นในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๐.๑ วิชาในปีต่อมาที่นักศึกษาเคยจดทะเบียนศึกษาน่าก่อน แต่ยังสอบไม่ผ่าน นักศึกษาอาจไม่จดทะเบียนช้าในภาคนั้นก็ได้

๑๐.๒ วิชาในปีต่อมาที่มีเวลาเรียนตรงกันหรือซ้อนกัน นักศึกษาอาจจดทะเบียนศึกษาได้เฉพาะวิชาบังคับหรือวิชาบังคับสาขาเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของ การศึกษาสาขาวิชาความเชี่ยวชาญทางกฎหมายเฉพาะทางภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้เท่านั้น

๑๐.๒.๑ วิชาที่จดทะเบียนมีเวลาตรงหรือซ้อนกัน เป็นวิชาที่เคยสอบตกมาแล้วทั้งหมดหรือ

๑๐.๒.๒ วิชาที่จดทะเบียนมีเวลาตรงหรือซ้อนกันนั้น เป็นวิชาที่เคยสอบตกมาแล้ว ส่วนอีกวิชาหนึ่งเป็นวิชาที่ยังไม่เคยเรียนมาก่อน

ข้อ ๑๑. การจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาให้ถือตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๑๒. ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาภาคปกติต้องจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาไม่ต่ำกว่า ๕ หน่วยกิต โดยไม่จำกัดวิชาหรือ ๓ วิชา โดยไม่จำกัดหน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิตโดยไม่จำกัดวิชาหรือ ๖ วิชา โดยไม่จำกัดหน่วยกิต

นักศึกษาที่สอบวิชาศึกษาทั่วไปได้ถึง ๒๔ หน่วยกิตแล้วจะจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาได้ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต โดยไม่จำกัดวิชาหรือ ๗ วิชา โดยไม่จำกัดหน่วยกิต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณบดี ห้องนี้จะต้องเป็นนักศึกษาฐานะตั้งแต่ปีที่ ๔ ขึ้นไปการจดทะเบียนต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในภาคปกติจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุญาตจากคณบดี เน้นแต่ในกรณีที่มีหน่วยกิตที่จะจดทะเบียนได้ตามหลักสูตรสำหรับภาคการศึกษานั้นเหลือต่ำกว่า ๔ หน่วยกิต หรือ ๓ วิชา

ข้อ ๑๓. ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาภาคบัณฑิตต้องจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาไม่ต่ำกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๗ หน่วยกิต

นักศึกษาภาคบัณฑิตจะสามารถจดทะเบียนได้เกิน ๑๗ หน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต โดยไม่จำกัดวิชา หรือ ๗ วิชาโดยไม่จำกัดหน่วยกิต เฉพาะแต่ละวิชาที่นักศึกษาเคยจดทะเบียน แต่ยังสอบไม่ผ่าน

การจดทะเบียนเกิน ๒๒ หน่วยกิตจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณบดีและต้องเป็นนักศึกษาภาคบัณฑิตฐานะตั้งแต่ปีที่ ๔ ขึ้นไป ห้องนี้ให้ถือว่านักศึกษาภาคบัณฑิตที่เข้ามาศึกษาในปีแรกมีฐานะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๒

ในกรณีที่มีหน่วยกิตจะจดทะเบียนได้ตามหลักสูตรสำหรับภาคการศึกษานั้นเหลือต่ำกว่า ๖ หน่วยกิต ให้จดทะเบียนได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากคณบดี

ข้อ ๑๔. การวัดผลการศึกษาในวิชาบังคับหรือวิชาเลือกในคณานิติศาสตร์ วิชานึง ๆ มีคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

ในการวัดผลการศึกษาในวิชาบังคับหรือวิชาเลือกให้มีการวัดผลโดยจัดให้มีการสอบไล่เป็นข้อสอบอัตนัยไม่น้อยกว่า ๖๐ คะแนน และจัดให้มีการสอบกลางภาคเป็นข้อสอบอัตนัยไม่น้อยกว่า ๒๐ คะแนน แต่ไม่เกิน ๔๐ คะแนน

ในกรณีที่มีการวัดผลในรูปแบบอื่น จะกระทำได้ไม่เกิน ๒๐ คะแนน และเมื่อนำมาคำนวณสำหรับการวัดผล รูปแบบอื่นรวมกับคะแนนสำหรับการสอบกลางภาคเป็นข้อสอบอัตนัยจะต้องไม่เกิน ๔๐ คะแนน

สำหรับลักษณะวิชาที่เป็นการฝึกหักษะเชิงปฏิบัติหรือการค้นคว้าด้วยตนเองอาจจะมีกำหนดสัดส่วนคะแนนในการวัดผลรูปแบบต่าง ๆ แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในวรรค ๑ และ วรรค ๒ ได้ โดยพิจารณาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของลักษณะวิชานั้น ๆ เป็นสำคัญ

กรณีที่ไม่เป็นไปตาม วรรค ๑ วรรค ๒ และ วรรค ๓ ให้สามารถกระทำโดยผ่านการอนุมัติของคณบดี โดยจะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอนหรือการวัดผล หรือเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของลักษณะวิชาและหลักสูตร

ข้อ ๑๕. การขาดสอบลักษณะวิชาใด ให้ถือว่าได้คะแนนลักษณะวิชานั้นเฉพาะส่วนที่ขาดสอบนั้นเป็นศูนย์

ข้อ ๑๖. ถ้านักศึกษาผู้ใดสอบตกในลักษณะวิชาบังคับใด นักศึกษาผู้นั้นต้องจดทะเบียนศึกษาซ้ำในลักษณะวิชาบังคับที่สอบตก พร้อมทั้งเสียค่าธรรมเนียมตามข้อ ๔.

ข้อ ๑๗. นักศึกษาจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตรปีที่ ๑ และปีที่ ๒ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณานิติศาสตร์ที่ได้ลงทะเบียนเรียนไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ภายใน ๓ ปีการศึกษาในคณานิติศาสตร์ สำหรับนักศึกษาภาคปกติ หรือในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตรปีที่ ๒ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณานิติศาสตร์ที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียน ภายใน ๔ ปีการศึกษาสำหรับนักศึกษาภาคบัณฑิต

(๒) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับ ตามหลักสูตรปีที่ ๑ ปีที่ ๒ และปีที่ ๓ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณานิติศาสตร์ที่ได้ลงทะเบียนเรียนไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ภายใน ๕ ปีการศึกษาในคณานิติศาสตร์ สำหรับนักศึกษาภาคปกติ หรือในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตร ชั้นปีที่ ๒ และปีที่ ๓ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณานิติศาสตร์ที่ได้ลงทะเบียนเรียน ภายใน ๕ ปีการศึกษาสำหรับนักศึกษาภาคบัณฑิต

ในการคำนวณคะแนนเฉลี่ยตาม (๑) และ (๒) ให้คิดจากคะแนนในการวัดผลที่นักศึกษาได้รับในภาคการศึกษาหลังสุดที่นักศึกษาลงทะเบียนของแต่ละลักษณะวิชา

การนับระยะเวลาตาม (๑) และ (๒) ไม่ให้นับระยะเวลาที่นักศึกษาลาพักรการศึกษา หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิบายได้เท่านั้น

การนับระยะเวลาตาม (๑) และ (๒) ไม่ให้นับระยะเวลาที่นักศึกษาลาพักรการศึกษา หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิบายได้เท่านั้น

ข้อ ๑๘. เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในภาคปกติมกราคม ๗ ปีการศึกษา หรือในภาคบัณฑิตมกราคม ๖ ปีการศึกษานับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแล้ว นักศึกษาผู้ใดยังสอบได้ไม่ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณานิติศาสตร์ นักศึกษาผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๑๙. การสอบกลางภาคและการสอบไล่ให้มีกำหนดเวลาและรายการที่คณบดีกำหนด

หมวดที่ ๔

การให้และการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา

ข้อ ๒๐. นักศึกษาต้องสอบได้ครบทุกลักษณะวิชาและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกฎระเบียบของคณานิติศาสตร์สำหรับชั้นอนุปริญญาครบถ้วนแล้วจึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับอนุปริญญา

ข้อ ๒๑. นักศึกษาต้องสอบได้ครบทุกลักษณะวิชาและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกฎระเบียบของคณานิติศาสตร์สำหรับชั้นปริญญาครบถ้วนแล้วจึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา

การจัดอันดับสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาให้ถือคะแนนเฉลี่ยของการวัดผลในลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต โดยให้เรียงลำดับจากผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง และเกียรตินิยมอันดับสองก่อน

ข้อ ๒๒. นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาตรีเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
เกียรตินิยมอันดับหนึ่งให้แก่นักศึกษาที่

(๑) สอบได้ศึกษาลักษณะวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรรายใน ๕ ปีการศึกษา สำหรับการศึกษาภาคปกติ หรือภายใน ๓ ปีการศึกษาสำหรับการศึกษาภาคบัณฑิต

(๒) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี ของคณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

(๓) ไม่เคยสอบตกในลักษณะวิชาใด และ

(๔) ไม่เคยได้รับผลการศึกษาในระดับยังใช่ไม่ได้ (U) หรือในระดับต่ำกว่าระดับพอใช้ (C) ในลักษณะวิชาใด เกียรตินิยมอันดับสองให้แก่นักศึกษาที่

(๑) สอบได้ลักษณะวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรรายใน ๕ ปีการศึกษา สำหรับการศึกษาภาคปกติหรือภายใน ๓ ปีการศึกษาสำหรับการศึกษาภาคบัณฑิต

(๒) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี ของคณะนิติศาสตร์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕

(๓) ไม่เคยสอบตกในลักษณะวิชาใด และ

(๔) ไม่เคยได้รับผลการศึกษาในระดับยังใช่ไม่ได้ (U) หรือได้รับระดับตก (F) ในลักษณะวิชาใด กรณับระยะเวลาตั้งกล่าวข้างต้นนั้น ไม่นับระยะเวลาที่นักศึกษาลาพักการศึกษาหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิการบดีเห็นสมควร

หมวดที่ ๕

บทเฉพาะกาล

สำหรับนักศึกษาภาคปกติที่เขียนทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ และนักศึกษาภาคบัณฑิตที่เขียนทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๒ ให้ใช้ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิติ เศรษฐบุตร)

นายกสภามหาวิทยาลัย